

การพัฒนารูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียน
วงโยธวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

**Development of Wind Instruments Marching Band Student Practices
Model at Buriram Pitthayakhom School,
Buriram Province**

ธงรบ ขุนสงคราม¹ / ธนวุฒิ ตั้งสอนบุญ² / วีระยุทธ พรmdirach³ /
สุนันสนก นาคแท้⁴ / ชาอวลิต ชาคำไฮ⁵

**Thongrob Khunsongkram / Tanawut Tangsornboon / Veerayut Promdirach /
Sumanutchanok Naktae / Chaowalit Chakumhai**

¹⁻³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชานศร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Assistant Professor, Music Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Buriram Rajabhat University

⁴⁻⁵อาจารย์สาขาวิชานศร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Lecturer, Music Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Received: November 29, 2020

Revised: December 15, 2020

Accepted: December 21, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติทักษะด้วยรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยธวาทิต ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

แบบมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียน วงโยชวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคมที่ปฏิบัติเครื่องลม ระดับชั้นมัธยมปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมิน ประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลม แบบประเมินประสิทธิผลในการฝึกปฏิบัติเครื่องลม และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยชวาทิต โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.25) และประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด (Exercise) เพลงฝึกหัด (Etude) และบทเพลง (Piece) อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.25)

2. ผลสัมฤทธิ์ของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติทักษะด้วยรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลม มีค่าเท่ากับ 82.67/82.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการปฏิบัติเครื่องลมหลังการฝึกสูงกว่าก่อนฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X}$ = 34.297*)

3. นักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลม อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.77)

คำสำคัญ: รูปแบบการฝึกปฏิบัติ, เครื่องลม, วงโยชวาทิต

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the efficiency of the wind instruments practices model of the marching band students in Buriram Pitthayakhom School, Buriram Province, 2) compare the achievement of the wind instruments practices model before and after the wind instruments training skill with the wind instruments practices model, and 3) to study the satisfaction towards wind instrument practice patterns of marching band students. Participatory action research (PAR) was conducted by using specific random methods. The sample population consisted of 15 grade 10-12 students of Buriram Pitthayakhom School marching in the second semester of academic year 2018. The research instruments were composed of an efficacy assessment form and satisfaction assessment form. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, and t-test. The research results were found that:

1. The wind instruments practices model efficiency of the marching band students in Buriram Pitthayakhom School was at the most suitable level with an average of 4.63. The efficiency of the exercise songs, the etude and the pieces were at the very suitable level with an average of 4.43.

2. The achievement of the wind instruments practices model before and after practicing skills with the wind instruments practices model was 82.67 / 82.78, which was higher than the specified criteria. The wind instruments achievement after practices was significantly higher than before practices at the level of .05 ($\bar{X} = 34.297^*$).

3. The students of the Buriram Pitthayakhom School marching band were satisfied with the wind instruments practices model at a high level with an average of 4.25.

Keywords: practices model, wind instruments, marching band

บทนำ

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาทางด้านดนตรีในประเทศไทยได้เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนขึ้นมากมาย ทั้งในระดับอุดมศึกษาที่เป็นสถาบันของรัฐและเอกชน รวมทั้งโรงเรียนดนตรีเอกชนตามมาตรา 15 (2) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด ปรัชญาทางการศึกษาที่มีกรขยายความคิดในการศึกษาด้านศิลปะและดนตรีว่าเป็นวิชาที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ และกระแสดการส่งเสริมให้เยาวชนได้มีโอกาสค้นพบศักยภาพของตัวเองในด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ จนกระทั่งสามารถพัฒนาความสามารถในระดับสูงมากขึ้น จนถึงขั้นประกอบอาชีพทางด้านดนตรีได้ (Praphatrangsee, 2007: 44)

ซึ่งในการพัฒนาความสามารถด้านดนตรีของเยาวชนจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ด้านสถาบันการศึกษาจำเป็นที่จะต้องมีความพร้อมด้านสถานที่ อุปกรณ์เครื่องดนตรี ครูผู้สอน และการส่งเสริมกิจกรรมด้านดนตรีจากประสบการณ์ของคณะผู้วิจัยพบว่า ในปัจจุบันเยาวชนให้ความสนใจดนตรีในรูปแบบของวงโยธวาทิตเป็นจำนวนมาก และได้มีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมวงโยธวาทิตของจังหวัดบุรีรัมย์อยู่บ่อยครั้ง จึงได้เห็นโรงเรียนต่างๆ ที่จัดกิจกรรมวงโยธวาทิตอยู่เป็นประจำ และวงโยธวาทิตหลายๆ โรงเรียนของจังหวัดบุรีรัมย์ยังได้จัดกิจกรรมวงโยธวาทิตร่วมกันอีกด้วย จึงสังเกตเห็นพฤติกรรมการฝึกปฏิบัติของแต่ละโรงเรียน และพบปัญหาที่เหมือนกันก็คือ เรื่องการฝึกปฏิบัติของนักเรียนวงโยธวาทิต ซึ่งนักเรียนไม่สามารถซ้อมด้วยตนเองได้ โดยจะต้องคอยรอซ้อมพร้อมๆ กัน เนื่องจากนักเรียนไม่ทราบว่าควรจะซ้อมอะไรก่อนหลัง หรือไม่มีรูปแบบในการฝึกปฏิบัติ

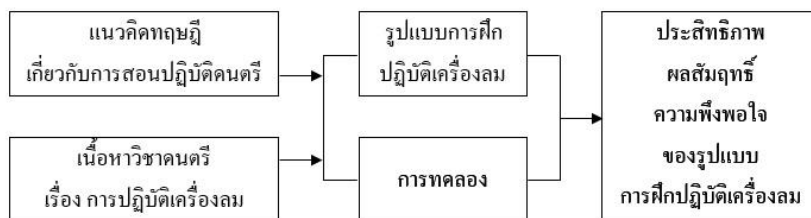
ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมบรรเลงเป็นวงโยธวาทิตขนาดใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติการเล่นรวมวงได้ โดยเฉพาะเครื่องดนตรีที่บรรเลงทำนองหลักในวงโยธวาทิตก็คือ เครื่องลมไม้และเครื่องลมทองเหลือง และจากที่คณะผู้วิจัยได้สังเกต

นักเรียนแต่ละโรงเรียนแล้วเห็นว่านักเรียนโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคมจะเป็นผู้นำในการปฏิบัติและมีการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงขาดรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมไม้และเครื่องลมทองเหลือง จึงทำให้ยังมีปัญหาในเรื่องการฝึกปฏิบัติเช่นเดียว กันกับโรงเรียนมัธยมในจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนั้น คณะผู้วิจัยในฐานะที่เคยเป็นผู้เล่นและ ผู้ฝึกสอนดนตรีประเภทเครื่องลม จึงสนใจที่จะศึกษาและวิจัยในเรื่อง การศึกษารูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคมว่าเมื่อนักเรียนมีรูปแบบการฝึกซ้อมแล้วนักเรียนสามารถปฏิบัติเครื่องลมในเบื้องต้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติทักษะด้วยรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Description Analysis) มีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ปฏิบัติเครื่องลมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 25 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ปฏิบัติเครื่องลมทรมเป็ด ทรมโบน ฟรุต คลาริเน็ต และแซกโซโฟน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลม

2.2 แบบฝึกหัด (Exercise) Long Tone / Tonguing / Lips Slur / Scales / Chromatic Scales / บทเพลงฝึกหัด (Etude) / บทเพลง The Ultimate Warm-up (Piece)

2.3 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ บทเพลง The Ultimate Warm-up เพื่อเป็นการทดสอบนักเรียน

2.4 แบบประเมินความพึงพอใจ

2.5 แบบแผนการวิจัย ตามแบบแผนการทดลองแบบ Randomized One

Group Pretest Posttest Design

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 คณะผู้วิจัยชี้แจงแนะนำทำความเข้าใจแนวทางในการฝึกปฏิบัติ
เครื่องลม

3.1.2 นักเรียนปฏิบัติตามแบบทดสอบ เพื่อเก็บคะแนนก่อนการฝึกปฏิบัติ
เครื่องลม

3.1.3 ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการฝึกปฏิบัติเครื่องลม ได้แก่
วิธีการฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ และประเมินผลการฝึกปฏิบัติ

3.1.4 เมื่อศึกษาเนื้อหาการปฏิบัติครบทั้ง 3 หน่วย นักเรียนทำ
แบบทดสอบการฝึกปฏิบัติ

3.1.5 นักเรียนฝึกปฏิบัติเครื่องลมตามบทเพลงที่กำหนด โดยคณะผู้วิจัย
เป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.1.6 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบการฝึกปฏิบัติก่อนซ้อม-หลังซ้อม
มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน
การฝึกปฏิบัติกับนักเรียนวงโยชวาทิตที่ปฏิบัติเครื่องลม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561
จำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง เก็บคะแนนระหว่างการดำเนินกิจกรรม และสอบ
ปฏิบัติเครื่องลมตามแบบทดสอบ จำนวน 1 ครั้ง เวลา 1 ชั่วโมง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกปฏิบัติลมที่ได้จากการประเมิน
คุณภาพแบบฝึกปฏิบัติเครื่องลมของผู้เชี่ยวชาญหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.)

4.2 วิเคราะห์คุณภาพของแบบฝึกปฏิบัติตามเกณฑ์ 80 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบการปฏิบัติเครื่องลม มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยร้อยละเป็นคะแนนหลังการฝึกปฏิบัติเครื่องลม นำคะแนนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

4.3 วิเคราะห์หาผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติเครื่องลม นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติเครื่องลม มาให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อเก็บคะแนนก่อนการฝึกปฏิบัติ และหลังการฝึกปฏิบัติ นำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมาหาค่าสถิติและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียน วงโยธวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการปฏิบัติเครื่องลม โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับเหมาะสมมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.63 ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.25) แสดงว่า รูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลม มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการฝึกปฏิบัติได้ ทั้งนี้ เพราะคณะผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมจากอาจารย์ที่สอนดนตรีหลายท่าน ทำให้ได้รูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมที่ได้คุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2. การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด (Exercise) เพลงฝึกหัด (Etude) และบทเพลง (Piece) จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด เพลงฝึกหัด และบทเพลง ที่นำมาใช้เป็นสื่อในการฝึกซ้อมตามรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมมีประสิทธิภาพมาก โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับเหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ย 4.43

($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.25) ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกหัดในแต่ละเรื่องเป็นแบบฝึกหัดที่นักเรียนในระดับนี้สามารถฝึกซ้อมและปฏิบัติได้ ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาตนเอง ทั้งนี้เพราะแบบฝึกหัดได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องลมทำให้แบบฝึกหัดมีคุณภาพและเหมาะสมกับนักเรียนในระดับนี้

3. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่าผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมมีค่าเท่ากับ 82.67/82.78 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการปฏิบัติเครื่องลมและทำแบบทดสอบระหว่างเรียน ได้ถูกต้องร้อยละ 82.67 และได้คะแนนจากการปฏิบัติหลังเรียน ได้ถูกต้อง ร้อยละ 82.78 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 อันเป็นผลมาจากรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมที่พัฒนาขึ้นนี้ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ และยังผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติเครื่องลม จึงสรุปได้ว่า รูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมจากกลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติทักษะด้วยรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการปฏิบัติเครื่องลมหลังการฝึกด้วยรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมสูงกว่าก่อนฝึกปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X}$ = 34.297*) เนื่องจากรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมที่มีการพัฒนาขึ้นโดยนำเอาแบบฝึกหัดที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ เพื่อให้นักเรียนมองเห็นถึงศักยภาพของตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการฝึกปฏิบัติเครื่องลมเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5. การศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย 4.25

($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.77) ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียน วงโยธวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม ได้ผ่านการออกแบบโดยยึดหลักทฤษฎีการฝึกปฏิบัติเครื่องลมที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความสามารถ ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจ เกิดความพึงพอใจในการฝึกซ้อมหรือฝึกปฏิบัติ รูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมช่วยให้นักเรียนมีความขยัน มีความรับผิดชอบ มีความสมัครสมานสามัคคีในหมู่คณะ เป็นผู้มีความสามารถ เข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างมีความสุข

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยพบประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียน วงโยธวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ จากผู้เชี่ยวชาญ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยและผลการประเมินอยู่ที่ระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับเหมาะสมมากที่สุดคือ การฝึกปฏิบัติเครื่องลมแบบเดี่ยวมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) รองลงมาคือการฝึกปฏิบัติเครื่องลมแบบกลุ่มมีความเหมาะสม แบบฝึกหัดการปฏิบัติ Long Tone มีความเหมาะสม แบบฝึกหัดการปฏิบัติ Tonguing มีความเหมาะสม แบบฝึกหัดการปฏิบัติ Scales in Eight Notes มีความเหมาะสม การฝึกเพลงบทฝึกหัด Rhythm Study (Etude) มีความเหมาะสม การฝึกบทเพลง The Ultimate Warm-up (Piece) มีความเหมาะสม และรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมโดยรวมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับเหมาะสมมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.58) ตามด้วย แบบฝึกหัดการปฏิบัติ Lips Slur มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.58) และสุดท้าย แบบฝึกหัดการปฏิบัติ Chromatic Scales มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 1.15) ตามลำดับ แสดงว่า รูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการฝึกปฏิบัติได้

ทั้งนี้เพราะคณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมจากอาจารย์ที่สอนดนตรีหลายท่าน ทำให้ได้รูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมที่ได้คุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด (Exercise) เพลงฝึกหัด (Etude) บทเพลง (Piece) จากผู้เชี่ยวชาญ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับเหมาะสมมากที่สุดคือ ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด Long Tone ($\bar{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) รองลงมาคือ ประสิทธิภาพของเพลงฝึกหัด Rhythm Study (Etude) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.58) ตามด้วย ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด Tonguing ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด Lips Slur ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด Scales in Eight Notes และประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด Chromatic Scales มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับเหมาะสมมากเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.58) และสุดท้าย ประสิทธิภาพของ บทเพลง The Ultimate Warm-up (Piece) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.00) ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกหัดในแต่ละเรื่องเป็นแบบฝึกหัดที่นักเรียน ในระดับนี้สามารถฝึกซ้อมและปฏิบัติได้ ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาตนเอง ทั้งนี้เพราะแบบฝึกหัดได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องลมทำให้แบบฝึกหัดมีคุณภาพและเหมาะสมกับนักเรียนในระดับนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang (2009) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการสอนของครูมัธยมในการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ผลการวิจัยพบว่า (1) การสอนในระดับมัธยมเกี่ยวกับดนตรี นักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ในเรื่องดนตรี (2) ครูที่ร่วมในการศึกษาวิจัยมีความคิดเห็นว่าการมีแผนกำหนดการเรียนรู้จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) การพัฒนา การเรียนรู้ด้านดนตรีในระดับมัธยมจะต้องมีการสอนซ่อมเสริม (4) การสอนในระดับมัธยมนักเรียนสามารถช่วยในการใช้รูปแบบการประเมินแบบฝึกหัด ด้านดนตรีร่วมกับครูได้เป็นอย่างดี

3. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมมีค่าเท่ากับ $82.67/82.78$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ $80/80$ แสดงว่าประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ สรุปได้ว่ารูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมจากกลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phatthanachai (1998: Abstract) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนวิชาดนตรีเรื่องโน้ตสากลเบื้องต้นต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่มีรูปแบบการเรียนที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า (1) ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ $85.00/85.70$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีเรื่องโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนหลังจากเรียนด้วยชุดการสอนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $.01$ (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีเรื่องโน้ตสากลเบื้องต้น ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Laddaklom (1999: Abstract) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกซ้ำร้องประสานเสียง ในรายวิชา MSID 102 มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ $80/80$ คือ ผลการเรียนรู้จากแบบทดสอบระหว่างเรียนภาคทฤษฎีร้อยละ 90.08 ภาคปฏิบัติร้อยละ 87.04 และผลการเรียนจากแบบทดสอบหลังเรียนภาคทฤษฎีร้อยละ 95.60 ภาคปฏิบัติร้อยละ 90.20 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Panchaiyaphum (1999: Abstract) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง โครงสร้างจันท์ลักษณะทางดนตรีผ่านทักษะการฟัง สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยพายัพ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเรื่องโครงสร้างจันท์ลักษณะทางดนตรีผ่านทักษะการฟังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ $88.87/86.62$ นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ คะแนนรวม

ของการทำกิจกรรมฝึกฝนทักษะการฟัง มีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 82.86 และนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 88.59 แสดงให้เห็นว่า ชุดการสอนเรื่อง โครงสร้างจันทลักษณ์ทางดนตรีผ่านทักษะการฟัง มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

4. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติทักษะด้วยรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการปฏิบัติเครื่องลมหลังการฝึกด้วยรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมสูงกว่าก่อนฝึกปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X} = 34.297^*$) เนื่องจากรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมที่มีการพัฒนาขึ้นโดยนำเอาแบบฝึกหัดที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ เพื่อให้นักเรียนมองเห็นถึงศักยภาพของตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการฝึกปฏิบัติเครื่องลมเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ

Phonwattananukul (2003: Abstract) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องเครื่องดนตรีสากล ประเภทเครื่องลมทองเหลือง ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง เครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องลมทองเหลือง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thaikruawan (2006: Abstract) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้ชุดทักษะวงดนตรีเครื่องสาย โรงเรียนโพ้นถิ่นเจริญวิทย์ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า แผนการเรียนรู้โดยใช้ชุดทักษะวงดนตรีเครื่องสาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 76.00/80.04 และมีดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้ โดยใช้ชุดทักษะวงดนตรีเครื่องสายไทย เท่ากับ 0.7583 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น

ร้อยละ 75.83 และนักเรียนมีความสนใจเรียนดี มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

5. การศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือ นักเรียนพอใจกับผลการประเมินการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของตนเอง ($\bar{X}=4.60$, S.D. = 0.49) รองลงมาคือ บทเพลง (Piecce) มีความน่าสนใจต่อการฝึกซ้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.47$, S.D. = 0.62) แบบฝึกหัด (Exercise) มีความน่าสนใจต่อการฝึกซ้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D. = 0.68) มีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในกลุ่มดีขึ้นขณะฝึกซ้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D. = 0.75) นักเรียนชอบบรรยากาศการฝึกปฏิบัติเครื่องลมแบบกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D. = 0.81) เพลงฝึกหัด (Etude) มีความน่าสนใจต่อการฝึกซ้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D. = 0.88) และข้อสุดท้าย นักเรียนชอบบรรยากาศการฝึกปฏิบัติเครื่องลมแบบเดี่ยว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D. = 0.91) ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมของนักเรียนวงโยชวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคมได้ผ่านการออกแบบโดยยึดหลักทฤษฎีการฝึกปฏิบัติเครื่องลมที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความสามารถ ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจ เกิดความพึงพอใจในการฝึกซ้อมหรือฝึกปฏิบัติ รูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมช่วยให้นักเรียนมีความขยัน มีความรับผิดชอบ มีความสมัครสมานสามัคคีในหมู่คณะ เป็นผู้มีความสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wirosawat (2004: Abstract) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบ STAD

ผลการศึกษาวិจัยพบว่า แผนการเรียนรู้แบบ STAD ชุดคุ้ดรงนครง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.20/87.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ค้ชนปีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้แบบ STAD ชุดคุ้ดรงนครง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่ากับ 0.7458 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ศิลปะร้อยละ 74.58 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อแผนการเรียนรู้แบบ STAD ชุดคุ้ดรงนครง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของ Kongsombat (2016: Abstract) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนวิชาศิลปะ (สาระดนตรี) รหัสวิชา ศ 22102 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้น โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ครูผู้สอนควรใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมในการฝึกปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ และเพิ่มรูปแบบของการฝึกและแบบฝึกหัดต่างๆ ที่ครอบคลุมทุกเครื่องมือ เพื่อพัฒนาการฝึกซ้อมอยู่ตลอดเวลาและเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1.2 ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน ควรส่งเสริมกิจกรรมให้ความช่วยเหลือและจัดบรรยากาศสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกซ้อมของนักเรียนวงโยชวาทิต เพื่อนักเรียนจะได้สร้างสรรค์ผลงานด้านดนตรีที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน และต่อยอดให้กับสมาชิกวงโยชวาทิตรุ่นต่อไปอย่างต่อเนื่อง

1.3 ครูผู้ควบคุมและผู้สอนควรมีการสร้างเครือข่ายกิจกรรมวงโยธวาทิตไปยังสถานศึกษาอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมวงโยธวาทิต โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมที่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการฝึกปฏิบัติร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเชิงปฏิบัติการด้านการฝึกซ้อมวงโยธวาทิตโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของวงโยธวาทิตโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

References

- Chamonman, U. (2002). *The development of basic education curriculum and local curriculum to student-cantered teaching*. Funny Printing House. [in Thai]
- Charoenaram, A. (2016, 29 May). *Interview*. Senior Professional Level Teachers (K 3 Teachers) at Huai Rat Pitthayakhom, Huai Rat District, Buri Ram Province. [in Thai]
- Choksiri, Ch. (29 May 2016). *Interview*. Senior Professional Level Teachers (K 3 Teachers) at Buriram Pitthayakhom School, Muang District, Buri Ram Province. [in Thai]
- Karuram, S. (29 May 2016). *Interview*. Senior Professional Level Teachers (K 3 Teachers) at Phattharobophit, Muang District, Buri Ram Province. [in Thai]
- Khunsongkram, T. (2012). *A study of Thai country music arrangement concept of the national artist: Prayong Chuenyen*. Buriram: Music Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University. [in Thai]

- _____. (2018). *A study on using local wisdom in music learning management in secondary schools, Muang district, Buriram province*. Buriram: Music Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University. [in Thai]
- Kongsombat, C. (2016). *The report on learning documents development for art class 4 (Music subject), course code A. 22102, Secondary school year 2*. Srichompoo Wittaya School, Secondary Educational Service Area Office, Zone 21, Bueng Kan Province. [in Thai]
- Laddaklom, W. (1999). *The study of the choir practice efficiency in the MSID 102 course, Mahidol university*. Master's Thesis. Department of Music Education, Graduate School, Mahidol University. [in Thai]
- Naktae, S. (2012). *A study of the trumpet practice style efficiency of Suranareewittaya school marching band students, Nakhon Ratchasima province*. Master's thesis. Department of Music Education, Graduate school, Bansomdejchaopraya Rajabhat University. [in Thai]
- Panchaiyaphum, H. (1999). *The study of teaching series on structures prosody in music through listening skills efficiency for first year students of Payap University*. Master's thesis, Department of Music Education, Graduate School, Mahidol University. [in Thai]
- Pawaphusako, S. (2009). *The western music 2 teaching guide development, saxophone practice level 4 intermediate year 1*. Thesis Master of Arts Course, Kalasin College of Dramatic Arts, Faculty of Music, Mahasarakham University. [in Thai]

- Phaetthayawong, T. (1998). *The study of musicians training and selection plan for the high school marching band*. Master of Arts Thesis, Department of Music Education, Graduate school, Mahidol University. [in Thai]
- Phatthanachai, D. (1998). *The results of using music teaching set of the introduction to western music notes on the academic achievement of students with different learning styles*. Bangkok: Srinakharinwirot University, Prasarnmit. [in Thai]
- Phonwattananukul, C. (2003). *Academic achievement of secondary 1 students of the computer-assisted lesson on the brass instruments type*. Master's thesis, Department of Educational Technology, Graduate school Kasetsart University. [in Thai]
- Praptharangsee, S. (2007). *The music practice process (Woodwind group) case study: Pre-college students college of music, Mahidol University*. Master of Arts Education Thesis, Music Program, Graduate School, Mahidol University. [in Thai]
- Srisaard, B. (2011). *Preliminary research* (9th ed.). Bangkok: Suveiriyasarn.
- Thaikruawan, J. (2006). *The development of Thai music teaching and learning activities using the stringed instrument band skill set, Phonthancharoenwit School*. Bangkok: Srinakharinwirot University Prasarnmit. [in Thai]
- Wirosawat, S. (2004). *The Kutrangnakornkong set STAD learning plan developing of art learning group, secondary school year 1*. Bangkok: Srinakharinwirot University, Prasarnmit. [in Thai]

Authors

Assistant Professor Thongrob Khunsongkram

Tel.: 081-185-6345 E-mail: thongrob.ks@bru.ac.th

Assistant Professor Dr. Tanawut Tangsornboon

Tel.: 098-891-4464 E-mail: wuttangsornboon@gmail.com

Assistant Professor Veerayut Promdirach

Tel.: 081-548-4263 Email: Joey_fishing@hotmail.com

Miss Sumanutchanok Naktae

Tel.: 095-541-9628 Email: sumanutchanak.nt@bru.ac.th

Mr. Chaowalit Chakumhai

Tel.: 086-871-2373 Email: chakumhai@gmail.com

Music Program, Faculty of Humanities and Social Sciences

Buriram Rajabhat University 439 Jira Rd., Muang District,

Buriram Province, 31000

